

RAN-2401001203020004 / 2501000103035032
S.Y.B.A. (Sem. - III) Examination November - 2025
Sanskrit (Paper - Major-VI) मम्मटाचार्यकृत काव्यप्रकाश उल्लास 1, 10 (नियत छंद, अलंकार)
Time: 2 Hours]
[Total Marks: 50
સૂચના : / Instructions

- (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the above details on your answer book.

Seat No.:

Student's Signature

- પ્ર. 1.** ટૂંકમાં જવાબ આપો (ગમે તે પાંચ) (10)
- મમ્મટના મતે કાવ્યના પ્રકારો કેટલા છે? કયા કયા?
 - માલિની છંદનું ગણ-બંધારણ લખો.
 - ‘નિયતિકૃતનિયરહિતા’ શબ્દ કોની સૃષ્ટિ માટે વપરાયો છે?
 - આચાર્ય મમ્મટ કયા પ્રદેશના નિવાસી હતા? તેમના પિતાનું નામ શું હતું?
 - ‘ત ત જ ગ ગ ’ કયા છંદનું બંધારણ છે?
 - ‘પ્રહર્ષિણી’ છંદનું ગણ બંધારણ લખો.
 - અવરકાવ્યનું લક્ષણ આપો.
- પ્ર. 2.** આચાર્ય મમ્મટે આપેલા કાવ્યની વ્યાખ્યા સવિસ્તાર સમજાવો. (13)
અથવા
- પ્ર. 2.** નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.
- અપહનુતિ અલંકારનું લક્ષણ આપી, ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. (04)
 - ઉપમા અને ઉત્પ્રેક્ષા અલંકારનો સામ્યભેદ ચર્ચો. (05)
 - નીચેના શ્લોકનો અલંકાર ઓળખી સમજાવો. (04)
 ઇન્દુઃ કિં ક્વ કલંકઃ સરસિજમેતત્ કિમમ્બુ કૃત્ર ગતમ્ ।
 લલિતવિલાસવચનૈર્મુખમિતિ હરિણાક્ષિ નિશ્ચિતં પરતઃ ॥
- પ્ર. 3.** કવિ બનવા માટે કઈ કઈ બાબતો આવશ્યક છે? સમજાવો. (13)
અથવા
- પ્ર. 3.** કાવ્યશાસ્ત્રના સંપ્રદાયોનો ટૂંકમાં પરિચય આપી, તેમાં મમ્મટનું સ્થાન ચર્ચો. (13)
- પ્ર. 4.** ટૂંકનોંધ લખો (ગમે તે બે) (14)
- કાન્તાસમ્મિતતયોપદેશયુજે
 - ધ્વનિકાવ્ય